

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Directeur Meva

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2e
F

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

M 06: 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
10 augustus 2021

Aantal pagina's
5

memo

Analyse interdepartementale afstemming voorstel
onverplicht tegemoet komen bij long Covid

1. Aanleiding

Op verzoek van MZS is een concept instellingsbesluit voorbereid voor het instellen van een onafhankelijke adviescommissie voor onverplicht tegemoetkomen bij long Covid. Dit concept instellingsbesluit en de bijbehorende notitie zijn intern VWS (WJZ) en interdepartementaal (AZ, SZW, BZK, EZK, OCW, Defensie, JenV) ter afstemming gedeeld. Het betreft de volgende documenten:

- a. een **concept instellingsbesluit** voor het instellen van een onafhankelijke adviescommissie: '*Adviescommissie Tegemoetkomen werkenden met Long COVID in cruciale beroepen*'. Hierin staan o.a. de vragen waarover advies wordt gevraagd uiteengezet;
- b. een **oplegnotitie** waarin het voorstel wordt toegelicht en een voorstel wordt gedaan voor het profiel van de Commissieleden (deskundigheid). Ook zijn hierin de beslispunten voor de MR opgenomen. In hetzelfde document is een bijlage opgenomen, waarin de voor de adviescommissie relevante achtergrondinformatie is uiteengezet.

In dit memo wordt de uitkomst van de interdepartementale afstemming toegelicht en een advies voor vervolgstappen voorgelegd.

2. Advies

- Bespreking concept instellingsbesluit in MR
  - Geadviseerd wordt het concept instellingsbesluit van een adviescommissie **niet voor te leggen** in de eerst mogelijke MR. Dit gezien de interdepartementaal geuite bezwaren op essentiële onderdelen van het concept instellingsbesluit. **Het benodigde draagvlak ontbreekt** hierdoor voor een akkoord op het instellingsbesluit.
- Vervolgproces
  - **Een nadere ambtelijke uitwerking c.q. verkenning zowel t.a.v. proces, inhoud én draagvlak is nodig** om de eventuele mogelijkheden van onverplicht vergoeding bij long Covid in kaart te brengen, om te komen tot een voorstel dat juridisch houdbaar is en op draagvlak kan rekenen.
  - **Geadviseerd wordt om deze punten interdepartementaal te verkennen en daarbij breder te kijken dan het instellen van een Commissie.** Nauwe samenwerking met SZW is hierbij noodzakelijk daar zij het primaat hebben op het onderwerp inkomstenderving / sociale zekerheid. Op voorhand is daarbij de kanttekening aan de orde dat SZW vooralsnog geen aanleiding ziet om in aanvulling op sociale

zekerheid te voorzien in maatregelen op het gebied van inkomensderving in geval van long Covid. In de Covid stavaza brief die gepland staat voor deze week wordt op verzoek van SZW in dit verband het volgende vermeld *'Vóór Prinsjesdag zal de minister voor Medische Zorg uitgebreider terugkomen op het onderwerp Long COVID, een reactie geven op het 10-puntenplan van de leden van D66 en ingaan op aspecten van re-integratie, ziektekostenvergoeding en inkomensverlies voor deze groep'*.

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Datum
10 augustus 2021

3. Opbrengst afstemming

- a. Korte samenvatting ontvangen reacties.
In grote lijnen komen de ontvangen reacties met elkaar overeen. De hoofdlijnen hiervan zijn terug te brengen tot twee punten:
- *Onduidelijkheid uitkomst bespreking MR*
Door verschillende departementen (AZ, OCW, BZK) wordt de vraag gesteld waar de wens tot het instellen van een Commissie vandaan komt. **Er lijkt geen eenduidig beeld te bestaan van hetgeen in de MR is besproken.** Zo is het beeld bij andere departementen dat in de MR alleen besloten is tot nader uitwerken van mogelijkheden proces en inhoud en eerst terug te keren naar de MR alvorens de keuze voor een Commissie te maken. **Het instellen van een Commissie wordt daarbij als te vroeg ervaren, gezien het thans lopende onderzoek van de OVV (AZ, OCW) en onduidelijkheid over het ziektebeeld long Covid (SZW).**
  - *Opdrachtformulering Commissie is niet open geformuleerd en onvoldoende uitgewerkt.*
Door alle departementen wordt opgemerkt dat **de onderzoeksvraag niet open is geformuleerd** en bij **de uitwerking niet afdoende is** stil gestaan bij vragen die hierin moeten worden betrokken. Genoemde voorbeelden in dit verband zijn:
    - De definitie van Long-covid mede gezien de non-reversibiliteit;
    - Aantoonbaarheid causaal verband tussen de Covid besmetting en het verrichten van werkzaamheden;
    - De juridische houdbaarheid van een afbakening van de doelgroep;
    - Het overheidsbeleid bij onverplicht tegemoetkomen in andere situaties en mogelijke precedentwerking;
    - De vorm van de vergoeding (generiek of individueel gebaseerd op persoonlijke omstandigheden en feitelijke schade);
    - De mogelijke rol van sociale partners en de benodigde (voorafgaande) afstemming met hen.
- b. Weergave ontvangen reacties per departement
- AZ**
- In de MR is niet besloten tot het instellen van een Commissie, maar tot het nader doen van voorstellen t.a.v. inhoud en proces. Wijst op het kabinetsbeleid dat terughoudend moet worden omgegaan met het instellen van Commissies¹. Verzoekt deze aandachtspunten eerst ambtelijk verder uit te werken.

¹ (<https://ken.nisopenbaarbestuur.nl/media/256307/leidraad-instellen-externe-commissies.pdf>)

- Wijst erop dat de OVV momenteel onderzoek uitvoert naar de coronacrisis. Met het instellen van een Commissie die onderzoek doet naar een tegemoetkoming voor een specifieke groep, voordat de feitenbreedte bekend is, wordt vooruitgelopen op (integrale) besluitvorming voor andere groepen die zijn getroffen door de gevolgen van het coronavirus.
- Indien wordt besloten tot het instellen van een Commissie, wordt opgemerkt dat de onderzoeksvraag te sturend is geformuleerd en verschillende elementen ontbreken in de onderzoeksvragen (rol voor de overheid/werkgever, afbakening, precedentwerking, financiële gevolgen).

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Datum

10 augustus 2021

SZW

- Directie Werknemersregelingen
  - Ziet geen aanleiding om het stelsel van sociale zekerheid aan te passen i.v.m. long Covid. Er zijn afdoende bestaande mogelijkheden voorhanden (2 jaar loondoorbetaling bij ziekte, Ziektewet, WIA).
  - Ziet afbakeningsproblemen bij de definitie van de ziekte en de doelgroep.
- Directie Kinderopvang
  - Vraagt aandacht voor beperkte inzet BPM in andere beroepsgroepen dan zorg (werkzaamheden met jonge kinderen).
- Directie Gezond en Veilig Werken
  - Vraagt aandacht voor aanvulling van de onderzoeksvragen aan de Commissie:
    - Is compensatie aan de orde bij alle cruciale beroepen, ook die waar niet aantoonbaar meer risico is gelopen dan bij overige beroepen?
    - Is een generieke compensatie beoogt of een individuele compensatie die rekening houdt met persoonlijke omstandigheden en feitelijke schade?
    - De bijdrage van sociale partners: bezien vanuit het collectief of de individuele werkgever.
    - De definitie van long covid mede bezien de non-reversibiliteit.
    - De mogelijk vereiste relatie tussen de tegemoetkoming en inkomensschade
  - Vraagt aandacht voor een bredere expertise van de Commissieleden:
    - Als voorbeeld wordt gewezen op een hoogleraar smartegeld, een arbeidshygiënist

BZK

- Directie Ambtenaar en Organisatie
  - Wijst op de bepalingen uit de Kaderwet waaraan het instellingsbesluit nog niet voldoet.
  - Vraagt aandacht voor een betere onderbouwing voor noodzaak instellen Commissie (i.p.v. een adviesaanvraag aan de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, of een samenwerking tussen RVS, Gezondheidsraad en RIVM).
  - Wijst erop dat niet alle in de MR besproken vragen in de onderzoeksopdracht zijn opgenomen.

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Datum

10 augustus 2021

EZK

- Directie AEP en WJZ
  - Wijst op het belang om de onderzoeksvraag meer open te formuleren: zowel argumenten voor als tegen tegemoetkomen zijn van belang, evenals de vraag of er sprake is van onverplicht c.q. verplicht tegemoetkomen en of vergoeding dient te worden beperkt tot werkenden die long Covid hebben gehad of nog steeds hebben. Een enge formulering past niet bij de verantwoordelijkheid die de overheid in deze casus uitstraalt.
  - Vraagt wat wordt verstaan onder rechtvaardigingsgronden: betreft dit een juridische invalshoek of wordt breder (vb. ethische gronden) gekeken?
  - Constateert dat onduidelijk is wat het eindproduct van de Commissie moet zijn en de deel onderzoeksvragen onvoldoende concreet zijn.
  - Financiële vergoeding: Vraagt zich af of de modaliteiten (omvang/hoogte eventuele vergoeding) van onverplicht tegemoetkomen niet expliciet uitgevraagd moeten worden aan de Commissie: wordt uitgegaan van 1 generieke vergoeding of van individuele vergoeding bestaande uit een immaterieel en materieel (zoals bij Chrome 6).
  - Precedentwerking: wat voor gevolgen heeft tegemoetkoming hier voor andere beroepsziekten, toekomstige uitbraken infectieziekten, maar ook voor werkgevers die werknemers tijdens de pandemie hebben gevraagd op locatie te werken?
  - Afbakening: wijst erop dat in de afbakening de volgende aspecten onvoldoende zijn meegenomen:
    - o Is een afbakening op cruciale beroepen juridisch wel houdbaar?
    - o Hoe wordt de vereiste causaliteit geborgd: werkenden die in *de uitoefening van hun beroep* long covid hebben gekregen

OCW

- Directie Primair Onderwijs
  - Onderschrijft de inbreng van AZ en EZK.
  - Wijst erop dat de oorsprong van het verzoek tot instellen van een Commissie onduidelijk is. Wie heeft hierom verzocht?
  - Wijst erop dat de adviesaanvraag aan de Commissie het onderzoek van de OVV doorkruist. Vraagt om een betere afstemming van beide trajecten op elkaar.
  - Wijst erop dat de rol c.q. verantwoordelijkheid van de overheid onvoldoende in de opdrachtformulering tot uiting komt. Hoe kijkt het Kabinet hiernaar?
  - Wijst erop dat zowel in de adviesaanvragen aan het OMT, de besluitvorming van het kabinet en in het politiek debat de besmettelijkheid en overdraagbaarheid binnen verschillende leeftijdsgroepen (onderwijspersoneel werkzaam met kinderen) aan de orde is gekomen. De adviesaanvraag biedt te suggestie dat die afweging met de kennis van nu

anders zou zijn gemaakt. Zie bijvoorbeeld de RIVM-grafieken die de overdracht van leeftijdsgroepen op leeftijdsgroepen in beeld brengen, waaruit blijkt dat overdracht in de meeste gevallen plaatsvindt binnen dezelfde leeftijdsgroep.

- Benadrukt dat het onderzoek van de Commissie zich op een bredere doelgroep dan zorgpersoneel dient te richten: ook onderwijspersoneel dient hierbij betrokken te worden.
- De context van Rijksbreed beleid bij onverplicht tegemoetkomen ontbreekt in de adviesaanvraag. Zie ook de situaties bij:
  - o Q-koorts bij VWS;
  - o Chroom-6 bij Defensie;
  - o Het Apache-ongeluk in de Bommelerwaard bij Defensie;
  - o De invoering van het trekkingsrecht voor het persoonsgebonden budget bij VWS; en
  - o De aanpak fraudebestrijding bij de kinderopvangtoeslag bij FIN/SZW.
- De rol van sociale partners komt in de adviesaanvraag onvoldoende tot uiting en vergt voorafgaande afstemming met sociale partners.

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Datum

10 augustus 2021